

Dementievriendelijk wonen

Deelsessie 3

Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport

Ministerie van Volkshuisvesting en
Ruimtelijke Ordening

Dementievriendelijk woongebouw

Willemijn Souren & Anne de Boer
Thuis in de Wijk

2 april 2025

Even voorstellen

Willemijn Souren – la Fleur

Programmanager Woonvormen
Woonzorg Nederland

WOON
ZORG
NEDERLAND

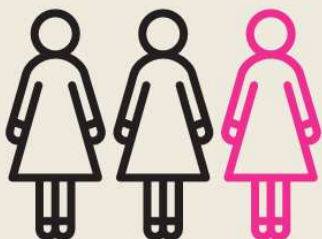

Anne de Boer

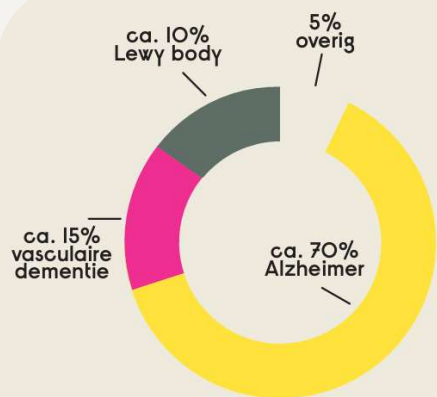
Belangenbehartiger
Alzheimer Nederland

a
alzheimer
nederland

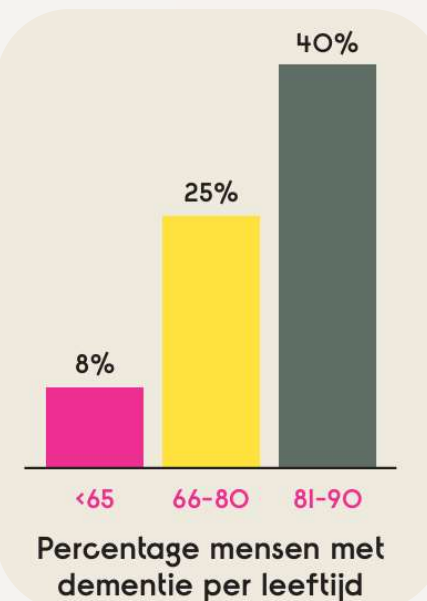
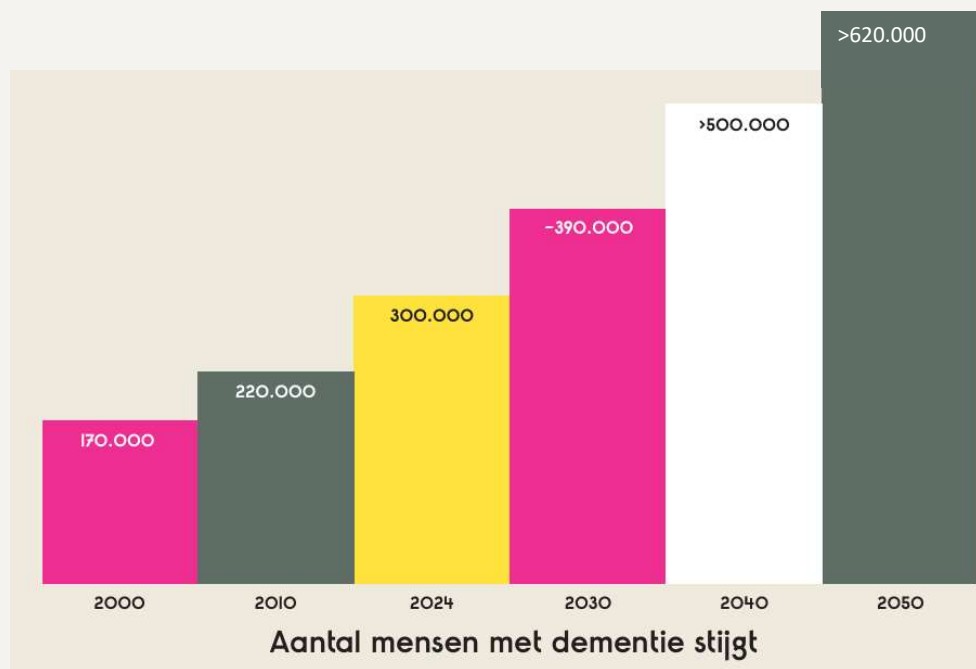
Dementie raakt ons allemaal

1 op de 5 mensen krijgt dementie,
waarvan 1 op de 3 vrouwen

Vormen van dementie

6,5
jaar

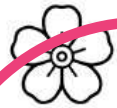
Gemiddeld leven mensen
6,5 jaar met dementie

Dus: Maak de woningen
dementievriendelijk

Dementievriendelijk Wonen

Fysieke omgeving

De stenen
doen er toe!

Eigen
appartement met:

een extra
slaapkamer

goede verlichting
(1000 lux.) & intuïtieve
omgeving

kleurrijk
contrast

domotica

eigen
herkenbare
voordeur
met bel &
brievenbus

contrast in het
trappenhuis

Langzame
kassa

Sociale omgeving

Een sterk netwerk
komt niet van zelf.

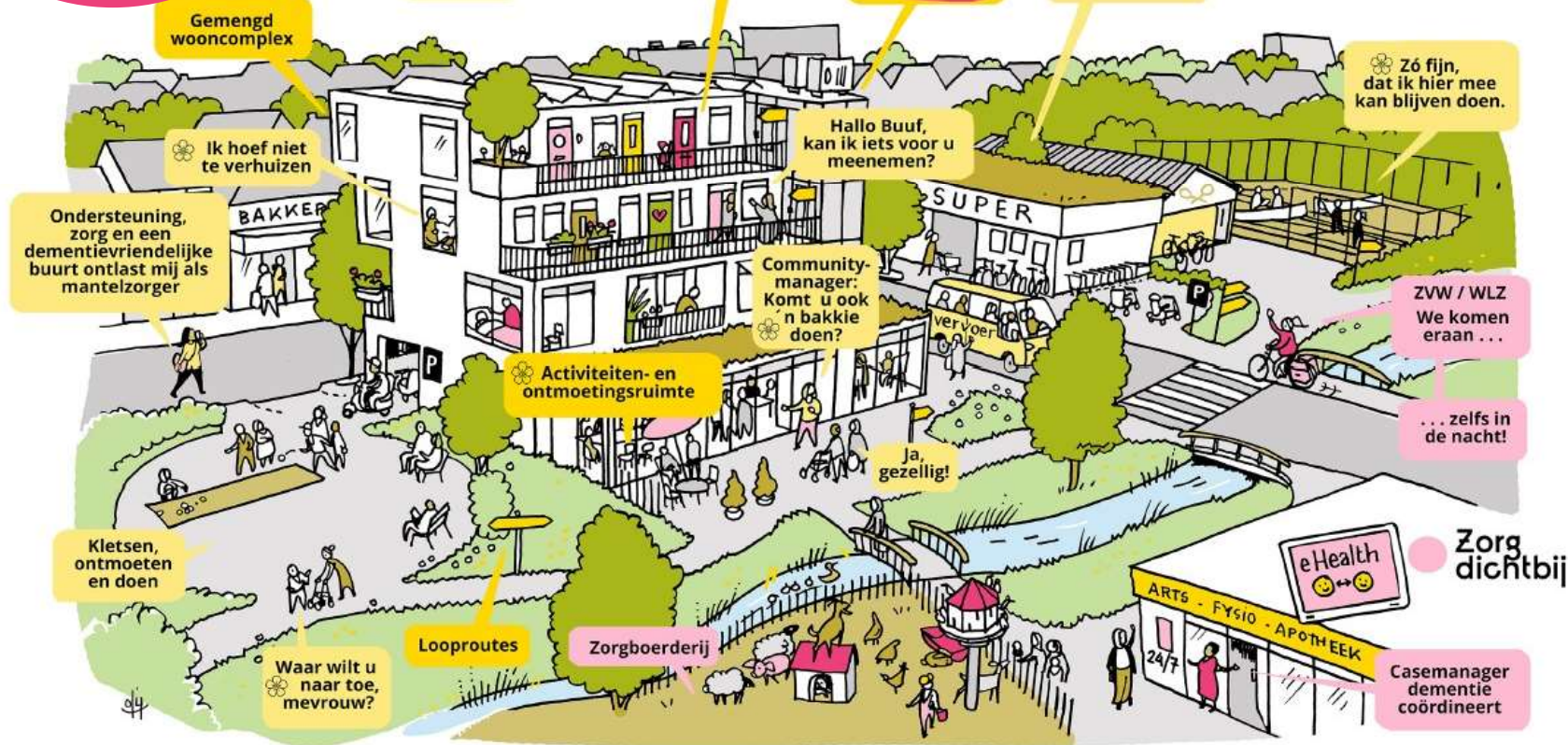
Zó fijn,
dat ik hier mee
kan blijven doen.

ZVW / WLZ
We komen
eraan ...

... zelfs in
de nacht!

Zorg dichtbij

Casemanager
dementie
coördineert

Van symptomen naar positieve ontwerpfocus

Symptomen

1. Vergeetachtigheid
2. Slecht beoordelingsvermogen
3. Problemen met dagelijkse handelingen
4. Terugtrekken uit sociale activiteiten
5. Vergissingen met tijd en plaats
6. Verandering in gedrag en karakter
7. Taalproblemen
8. Onrust
9. Kwijtraken van spullen
10. Problemen met zien

Ontwerpprincipes

Balans tussen privacy en sociale ruimte

Voldoende stimulatie van zintuigen

Omgeving veilig en beschermd

Zelfstandig handelen

Vertrouwde, herkenbare en persoonlijke omgeving

Oriëntatie en toegankelijkheid

Dementievriendelijk ontwerpen, bouwen en inrichten

Toolkit dementievriendelijk woongebouw

Een vriendelijke woonomgeving voor mensen gericht op dementie benaderd vanuit de ontwikkelaar, beheerder en de huurder.

Deze Toolkit Dementievriendelijk Woongebouw is gemaakt in opdracht van Woonzorg Nederland door KAW in samenwerking met Alzheimer Nederland, Aedes, ActiZ en de DEEL academy van TU Eindhoven.

Toolkit dementievriendelijk woongebouw

Specifiek voor zelfstandig wonen

Dus vooral geen zorguitstraling en/of 'betutteling'

Ook voor bestaande bouw

Uitdaging voor eigenaren/beheerders bij aanpassing bestaande bouw

Te gebruiken door

Ontwikkelaars
Beheerders
Huurders, met en zonder dementie

Indeling Toolkit

Buitenruimtes

Directe omgeving

— Ontwikkelaar

Binnentuin

— Ontwikkelaar
— Complexbeheerder

Gezamenlijke ruimtes

Entree buiten

— Ontwikkelaar
— Complexbeheerder

Entree binnen

— Ontwikkelaar
— Complexbeheerder

Ontmoetingsruimte

— Ontwikkelaar
— Complexbeheerder

Trappenhuis

— Ontwikkelaar
— Complexbeheerder

Gang

— Ontwikkelaar
— Complexbeheerder

Voordeur

— Ontwikkelaar
— Complexbeheerder

Woonruimtes

Woon- en slaapkamer

— Ontwikkelaar
— Huurder

Keuken

— Ontwikkelaar
— Huurder

Badkamer

— Ontwikkelaar
— Huurder

Verdiepende thema's:

- Lichtgebruik
- Contrast en kleur
- Technologie
- Akoestiek
- Geuren

[Download de toolkit](#)

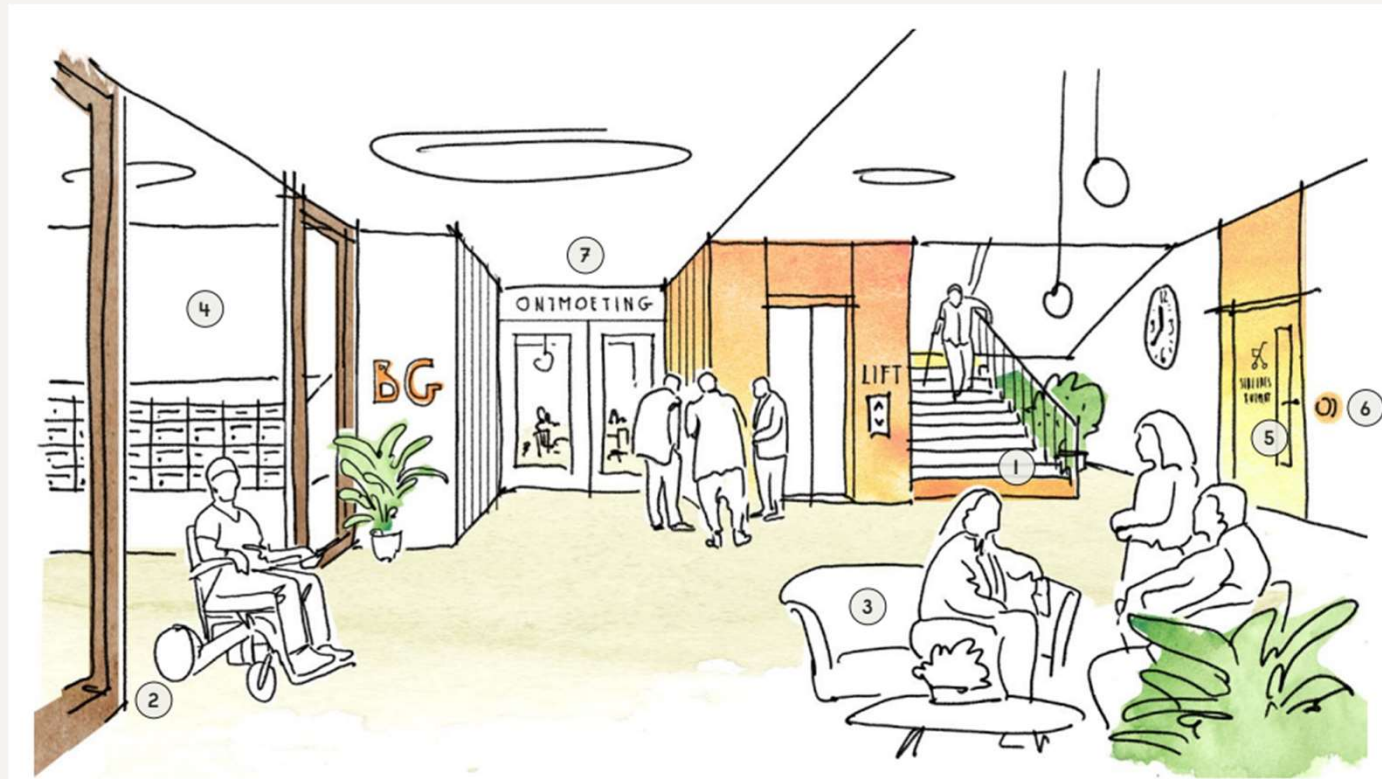
Entree buiten

- Duidelijk herkenbare entree, maak bijv gebruik van herkenbare visuele elementen
- Heldere bewegwijzering
- Creëer zicht op activiteiten vanuit entree gebied (gebruik van glazen oppervlakken)
- Zorg voor een overkapping bij entree & en denk goed na over toegang (sleutelplan)
- Zorg voor goede verlichting en bankjes (rustmoment en terloopse ontmoeting)
- Zorg voor voldoende stimulans van zintuigen (groen & natuurlijke materialen)

Entree binnen

- Heldere bewegwijzering op ooghoogte of lager & gebruik iconen
- Gebruik kleur voor duidelijke start en einde van de trap & drukknoppen
- Zorg voor goede verlichting en mogelijkheid om te zitten voor terloopse ontmoeting & wachten op vervoer
- Biedt zicht op ruimtes waar huurders gebruik van kunnen maken (& maak ruimtes onzichtbaar die niet toegankelijk zijn)
- Vermijd sterke overgangen in kleur en materiaal op vloeren

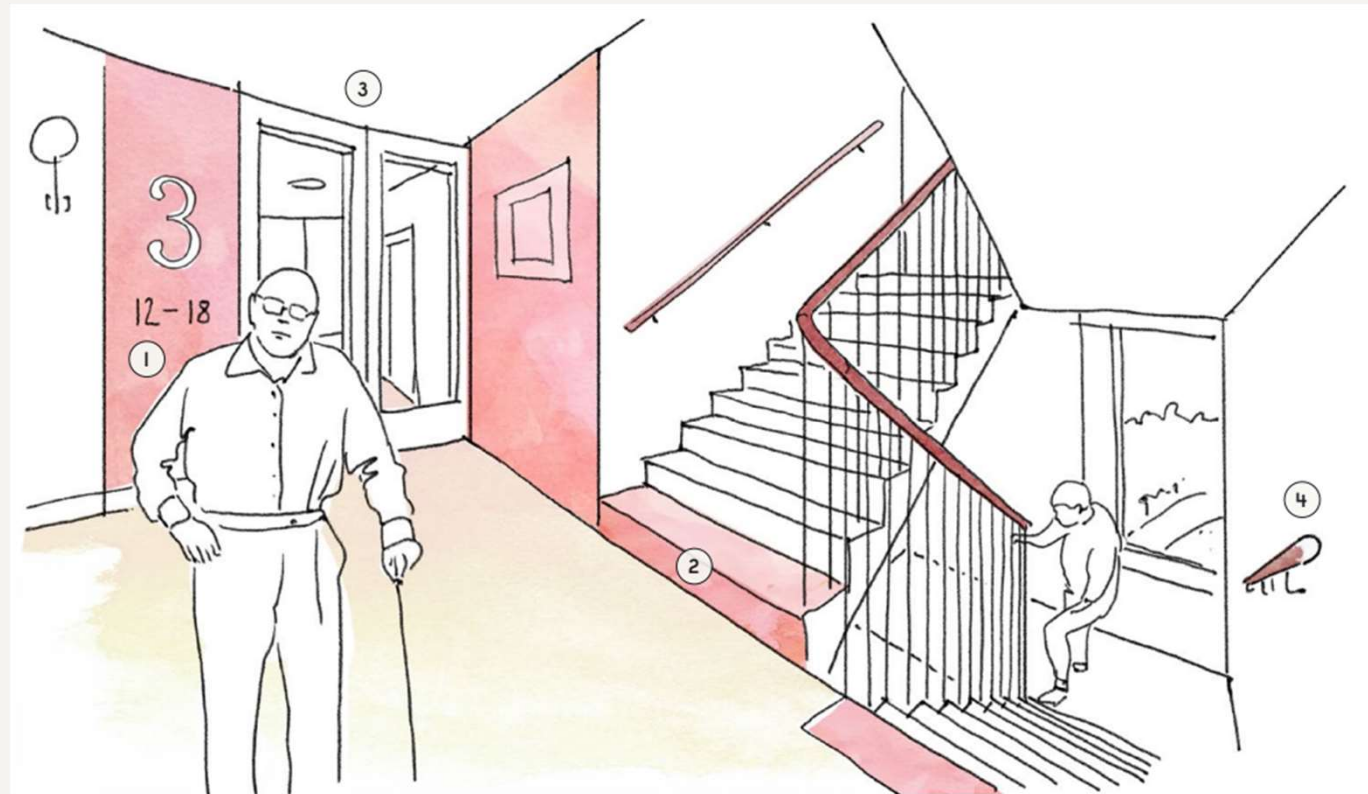
Ontmoetingsruimte

- Gebruik kleurcontrasten tussen vloeren, wanden, plafond en meubilair en vermijd glimmende oppervlaktes
- Let goed op de akoestiek en verlichting
- Zorg voor rustige hoekjes en maak de ruimte uitnodigend. Iedereen is welkom
- Let op bewegwijzering (iconen) en voorkom overdaad aan informatie

Trappenhuis

- Duidelijke bewegwijzering & pictogrammen
- Geef elke verdieping een eigen kleur en/of thema
- Gebruik kleur voor duidelijke start en einde van de trap & drukknoppen
- Gebruik akoestische plafond-elementen om echo's te minimaliseren & mogelijke desoriëntatie en verwarring

Gangen

- Huurders moeten gemakkelijk kunnen oriënteren en navigeren
- Door glas te integreren wordt zicht geboden wat er achter zit
- Duidelijke huisnummers
- Geef, waar mogelijk, de ruimte om een eigen deurmat, fotolijst of schilderij te plaatsen voor herkenning eigen voordeur
- Een glasstrook maakt het mogelijk om bezoekers te zien en te herkennen
- Zorg voor voldoende verlichting

Dementievriendelijk in de praktijk

De Stadsveteraan 020

- Elke etage heeft eigen beeldmerk als je de lift uitkomt
- Elke etage heeft een eigen kleur, die terug komt in het zitje bij de liften en ook de voordeuren

Inrichting in samenwerking met Objectform kantoor en projectinrichtingen (Nieuw-Vennep)

Analyse entree & buitenruimte Gansstede

- Hoofdentree niet goed zichtbaar
- Toegang terrein niet recht voor de ingang, je loopt tegen een schuur aan
- Veel fietsenstallingen, deze worden niet benut

Toewerken naar:

- Meer sturende lijnen
- Betere signing
- Aankleding (groen en zitjes bijvoorbeeld)

Hier werken we samen met
Studio id+

Er is signing gebruikt op de luifel bij de entree.

Bij de opgang van het terrein staat een klein bord met bewegwijzering.

Het pad loopt om de heg heen langs de buitenruimte van de kinderopvang. De entree is hierdoor niet duidelijk zichtbaar vanaf de straat.

Samenwerking studenten TU Delft

Bucky Lab

Samen werken aan innovatieve ontwerpvragestukken

25 studenten werken intensief 10 weken samen vanuit een praktische ontwerpbenadering aan oplossingen op maat

Opdracht

Ontwerp een huisstijl voor algemene ruimtes voor onze woongebouwen:

- gangen & ruimtes rondom lift en trappenhuis
- entreehal
- optioneel: centrale ontmoetingsruimte

Ontwerpelementen

- Kleurenpalet voor wand, vloer en plafond
- Bewegwijzering
- Inrichting en aankleding

Speerpunten

- Herkenbaarheid van verdieping en eigen plek
- Stimuleren ontmoeting
- Dementievriendelijk
- Brandveilig
- Robuust
- Kostenefficient
- Biobase

Reacties? Vragen?

w.souren@woonzorg.nl

a.deboer@alzheimer-nederland.nl

[Wonen met dementie | Alzheimer Nederland](#)

Pauze op het Kennisplein